

## **Βιοποικιλότητα – Γεωργία – Περιβαλλοντική Εκπαίδευση**

Δρ. Θ. Α. Μαρδύρης M. Ed., Μ. Γρηγορίου M.Sc., Α. Ατζέμη,

Κ. Τζέρπος, Α. Πισιώτη, Α. Βασιλείου

### **ΚΠΕ Καστοριάς**

Βιοποικιλότητα είναι η ποικιλία της ζωής στη Γη και η «σκιά» της στο χώρο και στο χρόνο. Η οικονομική, η πολιτισμική, η αισθητική και η επιστημονική αξία της βιοποικιλότητας είναι μοναδική και ανεκτίμητη.

Μετά το Γιοχάνεσμπουργκ (2002), η βιοποικιλότητα αναγνωρίζεται ως παράγοντας κρίσιμης σημασίας για τη συνολική βιώσιμη ανάπτυξη και την εξάλειψη της φτώχειας σε παγκόσμιο επίπεδο, την ανθρώπινη επιβίωση κι ευημερία και την πολιτισμική ανάπτυξη των κοινωνιών.

Στη διαχείριση της σύγχρονης βιοποικιλότητας εμπλέκονται άμεσα και σε μεγάλο βαθμό οι εφαρμοζόμενες γεωργικές πρακτικές. Το αγροτικό περιβάλλον είναι πρωτίστως ένα ζωτικό περιβάλλον στο οποίο η πανίδα, η χλωρίδα, οι οικότοποι και οι γεωργικές δραστηριότητες εξελίσσονται αλληλένδετες. Η σύγχρονη αγροβιοποικιλότητα είναι συνεπώς το αποτέλεσμα πολυετούς συνεξέλιξης των καλλιεργούμενων φυτών και των εκτρεφόμενων ζώων, των υπόλοιπων οργανισμών που συναντώνται στα αγροτικά οικοσυστήματα και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Εύκολα κανείς διακρίνει τα οφέλη της βιοποικιλότητας για τη γεωργία, αλλά και οφέλη της γεωργίας για τη βιοποικιλότητα. Μεταξύ άλλων μια ιδιαίτερα σημαντική σχέση υπάρχει ανάμεσα στα δομικά στοιχεία του παραδοσιακού αγροτικού τοπίου και στη βιοποικιλότητα. Η βιώσιμη διαχείριση της βιοποικιλότητας στα αγροτικά οικοσυστήματα αποτελεί απαραίτητη συνιστώσα σε οποιαδήποτε προσέγγιση για την προστασία του περιβάλλοντος.

Για την προστασία της βιοποικιλότητας και την παράλληλη ανάπτυξη της γεωργίας έχουν διατυπωθεί από διεθνείς οργανισμούς και την Ευρωπαϊκή Ένωση μια σειρά μέτρων που εμπεριέχονται στην Αναθεωρημένη Κοινή Αγροτική Πολιτική και άλλες οδηγίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Στο σύνολο των Κοινοτικών Οδηγιών και Προγραμμάτων Δράσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ιδιαίτερα σημειώνεται η αναγκαιότητα της ενημέρωσης, της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης των πολιτών για την επιτυχημένη εφαρμογή τους. Επισημαίνεται δηλαδή η αδήριτη ανάγκη υλοποίησης αντίστοιχων προγραμμάτων Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.).

Σε προγράμματα Π.Ε. που αφορούν στη βιοποικιλότητα ή και τις γεωργικές πρακτικές μιας περιοχής, η τοπική κοινωνία προσφέρεται αναμφισβήτητα ως πηγή άντλησης σχετικών δεδομένων. Οι ίδιοι οι άνθρωποι μιας περιοχής εμπλέκονται, περισσότερο ή λιγότερο, στη διαχείριση της τοπικής βιοποικιλότητας (ποικιλότητα ειδών και οικοσυστημάτων, πολιτισμική ποικιλότητα) εφαρμόζοντας συγκεκριμένες γεωργικές πρακτικές και προβάλλοντας συγκεκριμένα πρότυπα στάσεων και συμπεριφορών. Κατάλληλα σχεδιασμένα προγράμματα Π.Ε. προσφέρουν στους συμμετέχοντες δυνατότητες για ουσιαστική επανεξέταση των παραπάνω προτύπων ενώ παράλληλα προωθούν την υιοθέτηση περισσότερο βιώσιμων πρακτικών σε ατομικό και συλλογικό επίπεδο.